

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Baggrunden for lovforslaget

Postbesørgelse i Danmark bliver i dag sat under pres af EU's liberalisering og af øget brug af de elektroniske alternativer.

I EU's postdirektiv fra 1997 bliver de statslige post-selskabers eneret indskrænket, og der opstilles nogle fælles minimale servicekrav: Universelle brev- og pakketjenester skal mindst 5 dage om ugen tilbyde indsamling af post og uddeling til *alle* adresser i medlemslandene til en »overkommelig« pris. Der stilles også krav til kvaliteten (leveringstiden) af de universelle tjenester.

Danmark og de øvrige nordiske lande er gået videre end krævet af EU både med hensyn til omfanget af liberalisering og med hensyn til servicekrav.

Med denne åbning for flere konkurrerende posttjenester sættes den brede posttjeneste under pres, så alle ydelser, som ikke kaster overskud af sig, fjernes. I konkurrencens navn indskrænkes posttjenesten til en kamp om de økonomisk givtige ydelser, mens den generelle service nedskæres.

Det statslige postvæsen i Danmark og de øvrige lande, som Danmark normalt sammenligner sig med, har samtidig fået større organisatorisk selvstændighed gennem omlægning til statslige aktieselskaber eller lignende med det formål at ruste disse til den øgede konkurrencesituation.

Men aktuelt kommer den væsentligste udfordring af de universelle posttjenester ikke fra EU's liberalisering, men fra den almindelige økonomiske og teknologiske udvikling. Elektronisk kommunikation giver billigere og hurtigere alternativer til det skrevne brev.

På trods af den hurtige udvikling af elektroniske alternativer er postmængden i Danmark i 1990'erne fortsat med at stige i takt med den økonomiske vækst. Dette gælder både for breve og for pakker.

Den almindelige forbrugers adgang til universelle posttjenester af internationalt set høj kvalitet er indtil nu ikke blevet truet af denne økonomiske og teknologiske udvikling. At det hidtil er gået sådan, er imidler-

tid ingen garanti for, at det også vil gøre det i fremtiden. Dette gælder navnlig i de tyndtbefolkede områder.

Langt størstedelen af postmængden sendes af virksomheder, organisationer og offentlige institutioner. Post Danmark må som et statsligt postvæsen nødvendigvis indrette sig i overensstemmelse med ændringer i disses kunders fremtidige behov og ønsker. Det kan i den forbindelse ikke undgås, at profitmaksimeringen hos postvæsenet mindsker interessen for de »små kunder«, herunder almindelige borgere i de tyndtbefolkede områder af landet.

Hvis konkurrencen begynder at slå mere igennem, kan Post Danmark blive tvunget til at gøre noget ekstra for at holde på de attraktive forbrugere, der modtager meget post, og som ligger bekvemt i forhold til distributionsnettet. Dette kan føre til en differentiering mellem prioriterede kunder og discountkunder, hvor de første vil få en forbedret service, mens de sidste vil opleve forringet service og højere priser.

Det lokale postkontor har hidtil været en del af den universelle postservice. Som følge af overgangen til elektronisk betalingservice har postkontorerne oplevet en radikal nedgang i kundemængden – en udvikling, der må forventes at fortsætte. Det giver særlige problemer i de tyndtbefolkede områder i landet, hvor omsætningen i det lokale postkontor falder og giver underskud i driften.

Det indgår i Post Danmarks koncession, at det skal opretholde et landsdækkende net af postkontorer af en vis tæthed (mindst et i hver kommune). For at løse problemet med et stærkt stigende underskud fra selskabets egne kontorer bliver disse nedlagt og erstattet af postbetjening i nærbutikker, tankstationer, offentlige kontorer m.v.

2. Lovforslagets indhold

Formålet med lovforslaget er at tilgodese almindelige borgere og andre »småkunder« i relation til postvæsenets virksomhed.

På denne baggrund foreslår Enhedslisten, at der i postloven indføres en hjemmel til, at trafikministeren